

Pregled vpisanih študentov na nekdanji Tehniški fakulteti in naslednici, sedanji Fakulteti za strojništvo Univerze v Ljubljani

prof.dr. Janez Kopač

Po koncu prve svetovne vojne leta 1919 je bilo ustanovljeno tehniško visoko učilišče, ki ga je nato formalno potrdil zakon o Univerzi v Ljubljani. Tako je bilo uradno oblikovanih pet fakultet, med njimi tudi tehniška s petimi oddelki. Eden od teh oddelkov je bil *strojoelektrotehniški*, ki je torej temelj sedanje Fakultete za strojništvo.

Število vpisanih na tehniško fakulteto je bilo 283 slušateljev in je nato nihalo med 238 in 849 na leto, do vključno 1943/1944. Ob tem zasledimo dokaj skromen vpis na elektrotehniški oddelok npr. v letniku 1934/1935 6 študentov strojništva in 7 študentov elektrotehnike.

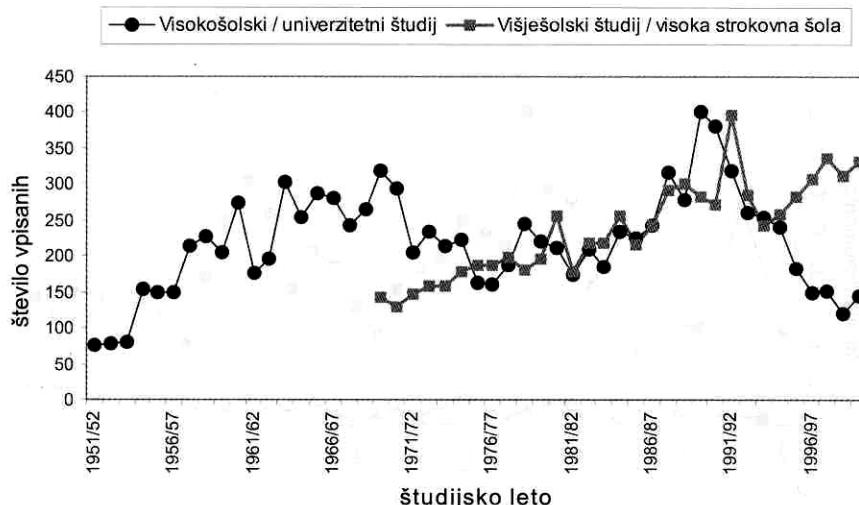
Po drugi svetovni vojni se je vpis na Tehniško fakulteto močno povečal-1945/46 1123 študentov; 1949/50 2010 študentov. Nato je bila šola preimenovana v Tehniško visoko šolo 1950/51 do 1953/54, na kateri je vpis še naraščal do 2229 slušateljev. V letih 1954/55 do 1956/57 se je šola preimenovala v Tehniško fakulteto in je skupni vpis že dosegel 2514 študentov. V letih 1957/58 do 1960/61 se je šola imenovala Fakulteta za elektrotehniko in strojništvo - s tem je bila strokovna usmerjenost bolj precizirana in število študentov 1774. Leta 1961/62 se je na samostojno Fakulteto za strojništvo vpisalo 624 študentov in ena študentka. Vendar pa je taka številka lahko varljiva, saj obsega vpisane

vse študente od prvega do vključno četrtega letnika.

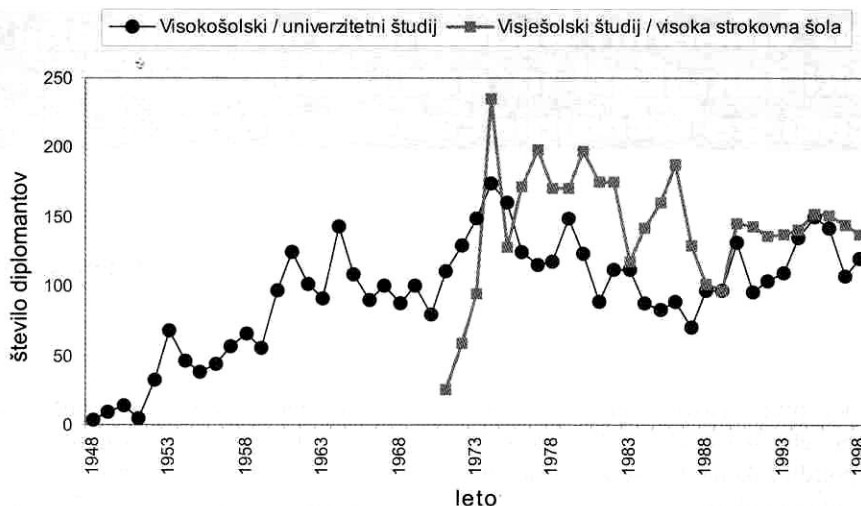
Drugačno sliko nam pokaže podatek o številu vpisanih v prvi letnik. Tako je bilo leta 1961/62 vpisanih v prvi letnik 175 študentov. Prikaz vpisanih po letih je razviden s slike 1.

V šolskem letu 1969/70 se je pričel na Fakulteti za strojništvo poleg dosedanjega visokošolskega študija izvajati še program višješolskega študija, ki je obsegal 4 semestre. Tako je bilo prvič vpisanih na višješolskem študiju v Ljubljani 142 študentov. Leta 1974/75 je bila dislocirana enota naše fakultete v Kopru -30 vpisanih. V letih 1979/80 in 80/82 je potekal dislociran študij tudi v Novi Gorici in nato od 1981/82 do 1995/96 tudi v Novem mestu.

Zmanjšanje vpisa v prvi letnik univerzitetnega študija na FS opazimo po osamosvojitvi Slovenije. Tranzicija in majhno zanimanje za kakovostno proizvodnjo so povzročili zmanjšanje vpisa, ki pa ga je ne nek način nadomestil študij na visoki strokovni šoli, ki je z novim učnim načrtom pričela v letu 1996/97. Vendar pa kljub temu opazamo zmanjševanje števila vpisanih v vseh letnikih in obeh smereh. Tudi tokrat je slika vpisa v prvi letnik lahko varljiva, saj je vse več tistih, ki prvi letnik vpišejo zaradi dosega statusa študenta. Delno se zmanjšuje tudi prestopnost v višje letnike, za kar lahko iščemo vzrok v "teži" študija tehnike v primerjavi z



Sl. 1. Vpis v I. letnik visokošolskega in višješolskega študija



Sl. 2. Diplomanti po koledarskih letih

družboslovnimi vedami. Tudi dijaki, ki vstopajo na našo fakulteto, niso vsi najboljši, saj se taki v prvi vrsti odločijo za študij prava, ekonomije, medicine itn.

Osvetlil sem nekaj vidikov vpisa in prestopnosti. Končni rezultat pa je najboljše razviden iz števila diplomirancev. Tako so v letu 1948 diplomirali štirje slušatelji, leta 1949 devet, leta 1963 enaindevetdeset itn. podrobnejši pregled daje slika 2.

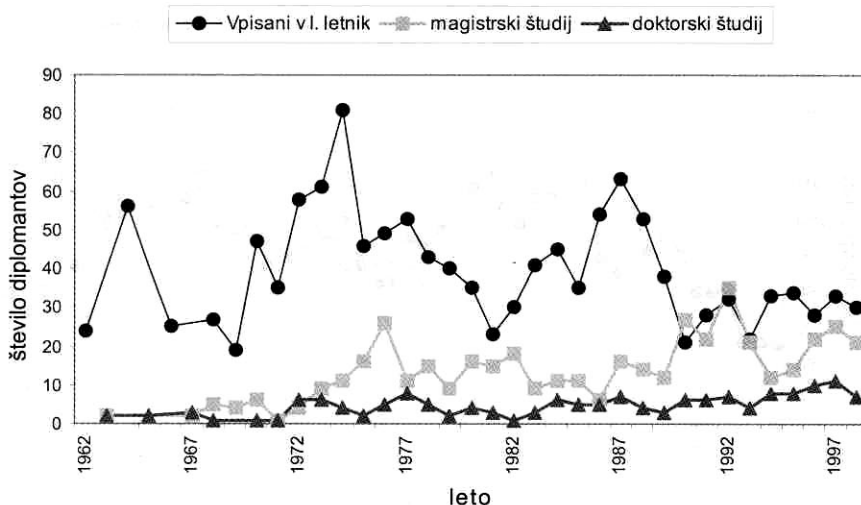
Lep dosežek je prav gotovo 5.000 diploma g. Aleša Burnika z naslovom "Simulacije strege v preoblikovalni liniji", ki jo je prav v tem času kandidat opravil pri mentorici prof.dr. Dragici Noe.

Tako glede na današnje stanje slovenskemu prostoru lahko letno ponudimo okoli 100 univerzitetnih diplomiranih inženirjev strojništva in okoli 120 diplomiranih inženirjev strojništva (VSS). Razmere v slovenskem prostoru so trenutno takšne, da so potrebe po naših inženirjih že večje od naše ponudbe. Sicer je ob razpadu starih struktur in

podjetij na trgu delovne sile mogoče najti starejše inženirje, vendar je danes izrazito povpraševanje po mladih prav zaradi obvladovanja in poznavanja novih tehnik in tehnologij ob hkratni uporabi računalnika.

Pomemben dejavnik našega izobraževanja je tudi podiplomski študij, ki se je pričel leta 1962/63 - 24 vpisanih; od tega sta že v letu 1963 dva kandidata magistrirala in dva doktorirala.

S slike 3 je razvidno, da se je število vpisanih večalo iz leta v leto do konca osemdesetih let, nato pa se zmanjšalo in se ustalilo pri številki nekaj nad trideset kandidatov letno. Tako je do sedaj magistriralo 448 kandidatov, doktoriralo pa 156. Taki strokovnjaki prav gotovo predstavljajo zmogljivost za državo, ki je usmerjena v visokokakovostno proizvodnjo. V Sloveniji se je dogodilo, da so velika podjetja razpadla in s tem tudi razvojno raziskovalni oddelki v njihovem okviru. Tako se pogosto dogaja, da mladi magistri in doktorji ne najdejo takoj ustrezne



Sl. 3. Podiplomski študenti / vpisani / magistrirali / doktorirali

zaposlitve. S prehodom v tržno gospodarstvo pa lahko pričakujemo, da bodo prav oni gonilna sila za doseganje visokotržnih izdelkov.

V okviru dela prodekana za vzgojo in izobraževalno delo na Fakulteti za strojništvo, ki ga opravljam zadnji dve leti, želim zapisati tudi nekaj svojih opažanj. Moti me premajhno zanimanje države za kadrovsko politiko. Namreč faktor ponudbe in povpraševanja tržišča ima preveliko časovno zamudo, ki je lahko za Slovenijo nevarna. Če želimo jutri ustvarjalno proizvajati v skladu z zahtevami in standardi združene Evrope, ne bomo mogli zagotoviti

potrebnega števila primernih inženirjev pravočasno, saj izobraževanje traja pet let in več.

Kakor sem že omenil, je zagotavljanje dobrih inženirjev težka naloga Fakultete za strojništvo glede na dijake, ki se vpisujejo na FS. Težko je namreč narediti iz "železa - zlato", ob tem se tarejo odlični dijaki pri vpisu na družboslovne fakultete, katerim izobrazba čez čas ne bo mogla vsem zagotavljati dela in standarda, kajti prepričan sem, da bo še vedno izdelek tisti, na katerem bo teklo nadaljnje poslovanje, kakor je to že od nekdaj znano v zahodni Evropi.